

Az Iparosok és az Inségmunka

A lapokból szerettem tudomást arról a tervről, amely szerint dr. Pálffy József, a város helyettes polgármestere gondoskodni kíván a munkanélküli ipari segédeknek és szakmunkásoknak az inségmunka keretében való foglalkoztatásáról. Összinté sajnálatomra az értekezleten nem jelenhettem meg, így ezúton adok kifejezést azon véleményemnek, amelyet a tervvel szemben táplálok.

Elsősorban is örömmel üdvözlöm magát a gondolatot. Véleményem ugyanaz, mint a tervet elkészítő polgármesteré, hogy

az ipari szakmunkásokat nem lehet és nem szabad közönséges napszámos, legfőképpen földmunkára alkalmazni.

A város érdekében azért nem, mert nem tudják megfelelően a rájuk bízott munkát elvégezni. Azonban általános ipari szempontból is sokkal helyesebb, ha a lehetőség szerint minden iparossegéd a saját szakmájában foglalkozik. Tudnivaló, hogy minden ipari foglalkozáshoz bizonyos készség, ügyesség szükséges. Ezt a korábbi években megszerzett ügyességet viszont nem valami előnyösen befolyásolja az a nehéz munka, amelyet a városi inségmunkások keretében végeznie kell minden inségmunkásnak. Ha tehát a legmegfelelőbb akarjuk ezt a kérdést elintézni akként, hogy sem a város, sem a munkát végző iparossegéd hátrányt ne szenvedjen, a legmegfelelőbb az, ha mindenkinek ipari szakmájába vágó munkát adunk. Ez azonban meglehetősen körülményes. A városi hatóság ugyanis néhány ízben akként vélte a dolgot megoldhatónak, hogy a város részére szükséges ipari munkát végeztette el az inségmunkára jelentkező iparossegédekkel. Ez azonban semmiképpen sem jelentett jót.

Nem szabad ugyanis megfeledkezni arról, hogy nemcsak munkanélküli iparossegédek vannak, hanem munkanélküli iparosmesterek is. És végeredményben akkor, amikor a város inségmunka keretében végeztet ipari szakmunkát, azoktól az önálló iparosoktól veszi el a munkát, akik ugyanúgy rá vannak utalva a legkisebb munkára is, mint a segédek. Nem szabad viszont azt sem felednünk, hogy Szegeden mintegy 3500 önálló iparos átlagosan számítva, 80 pengő kereseti adó fizetésére van kötelezve.

Szeged kisiparos társadalma tehát összesen csaknem 800.000 pengő kereseti adót fizet be a városnak.

El lehet képzelni, a mostani rendkívül súlyos gazdasági és munkaviszonyok közepette, milyen óriási terhet jelent ez. Ha azt akarjuk, hogy az iparossegéd megfizethesse ezt a nagy adót, akkor nem szabad elvenni tőle még azt a legkisebb munkaalkalmat sem, amely bárhol is kínálkozik. Nem szabad pedig főként a városnak, amely elsősorban van érdekelve a kereseti adók pontos fizetésénél.

Többféle szempontból aggályosnak tartom azonban azt a másik megoldást is, amelyet a város polgármesterhelyettese vetett fel tervezetében. Helyénvaló az, hogy az iparossegédek az iparosmunkaadóknál dolgozzanak. Van azonban az ipari műhelyekben való foglalkoztatásnak árnyoldala is. Megállapíthatjuk, hogy

az ipari munkabérek igen alacsonyan alakulnak

éppen a nagy munkanélküliség következtében.

A jelenlegi órabérek szinte éhbérek,

amelyek semmiképpen sem elegendők még a megélhetésre sem. Azáltal pedig, hogy most még ezeknek a béreknek felét átveszi a város, szinte öntudatlanul is még mélyebbre süllyeszti a munkabéreket. Félek, hogy az inségmunkák befejeztével a munkabérek nem fogják még a jelenlegi, amint

fentebb is megállapítottam, amugy is túlzottan alacsony nívót sem elérni, ezáltal még nehezebb helyzetbe fogja sodorni az ipari munkásságot.

Aggódalommal tölt el azonban a munkák árának alakulása is. Ha ugyanis az inségakció következtében egyes munkák olcsóbban lesznek előállíthatók, vajjon mit fog hozni az az idő, amikor már nem lesznek inségmunkák? A közönség ugyanis nem sokat törődik azzal, vajjon inségmunka keretében, vagy nem ott végzik el megrendelését. Neki az a fontos, hogy minél olcsóbban tudja azt elvégeztetni. Ilyen körülmények között azonban igen hátrányosan befolyásolná az iparoság jövő munkáját, vállalkozásait az inségmunka.

Feltétlenül gondoskodni kell tehát arról az átmenetről is már most előre, amivel az inségmunka megszűnése után biztosítani tudjuk nemcsak az iparoság megfelelő vállalkozásait, hanem az ezzel arányosan haladó munkabéreket is. Mert senkinek sem lehet célja az, hogy az inségmunkák következtében a jövőre károsodás érje akár az iparoságot, akár az ipari munkásságot.

Valamilyen megoldást kell keresni. Akár olyanképpen, hogy az ipari inségmunkát a megrendelő igénylésére engedélyezze a város hatósága, amikor is határozott költségvetésben fel lenne tűntetve egyrésztől magának a vállalatnak egész

munkabére, másrésztől az a munkabér is, amely az inségmunka keretében a város terhére esik.

Egyben gondoskodni kellene arról is, hogy a munkaadók valóban azzal a munkabérrel foglalkoztassák az inségmunkák keretében hozzájuk került segédeket, amelyek ezidőszert érvényben vannak. Ezáltal ki lehetne zárni azt, hogy a munkabérek lecsökkenjenek, hogy még azt a minimális szükségleteket se tudja majd a munkás megszerezni munkabéréből, amely létfenntartásához szükséges. El lehetne viszont ezáltal azt is kerülni, hogy a munkaadók ezidőszert alkalmazottakat elbocsátva, tisztán az inségmunka keretéből alkalmazzák segédeiket, amit feltétlenül el kell kerülni.

Ugy vélem, indokaim és javaslataim befelellenek azokba a keretekbe, amelyeket az ipari inségmunkások foglalkoztatására kidolgozott tervezet megjelöl. Fontosnak tartottam előadni ezeket az ipari munkák árának és a munkabéreknek kialakulása, főként pedig azoknak a munkásoknak érdekében, akik az inségmunkával előreláthatólag elhelyezkedést, kenyeret fognak biztosítani maguknak és családjuknak és annak a sokszáz munkanélküli álló iparosnak érdekében, akik ettől az akciótól várnak egy kis életet füres műhelyükbe.

Körmendy Mátyás.

A kisgyűlés a pártközi megállapodás ellen

„A szegedi gyáripár visszajelődését csak megfelelő kedvezmények biztosításával akadályozhatja meg a város”

(A Délmagyarország munkatársától.) A törvényhatósági kisgyűlés hétfőn délután tartotta meg novemberi ülését. Először a szerdára összehívott közgyűlés napirendjét tárgyalták le. Közben

politikai vita

keletkezett az igazoló választmány tagsági helyeinek betöltése körül. A polgármester ugyanazoknak a megválasztását javasolta, akik eddig is tagjai voltak a választmánynak. Dr. Pap Róbert a javaslatot nem fogadta el. Hivatkozott arra, hogy az új törvényhatóság megalakítása után pártközi megállapodás jött létre és annak alapján állították össze a különböző jelöltlistákat, amelyekben számaránya szerint kapott helyet minden párt. A közgyűlés az ellenzék számára fenntartott három tagsági hely közül egyet mégis kormányzati bizottsági taggal töltött be. Most, az új választás alkalmával kárpótolni kell az ellenzéknek a pártközi megállapodás szellemében. Azt javasolta, hogy a kisgyűlés három ellenzéki bizottsági tag megválasztását javasolja.

A polgármester az eredeti javaslatot tartotta fenn azzal az indokolással, hogy a kisgyűlés eredeti határozatával állást foglalt a — pártközi megállapodás ellen.

Dr. Biedl Samu hivatkozott arra, hogy a közgyűlési pártok eddig mindig tiszteletben tartották egymás jogait. A polgármesteri javaslat most utat nyitna a pártközi megállapodás felborításához. A polgármesternek már elvi okokból is arra kellene törekednie, hogy érvényesítse a pártközi megállapodás szellemét.

A polgármester továbbra is fenntartotta javaslatát. A kisgyűlés többsége — 12 szóval 4 ellenében — a polgármester javaslatát fogadta el. Öt óra után kezdték meg

a kisgyűlési napirend

tárgyalását. A kisgyűlés a SzAK ujszegedi pályabérletét tíz évvel meghosszabbította.

Az ujszegedi Árpád-Öthont annak idején a Gyermekvédő Liga a várostól használatra kapott 8 holdas területen építette fel. Az Árpád-Öthont az elmúlt évben megszüntette a liga és így a szerződés értelmében a terület fölötti rendelkezés joga visszaszállt a városra. A kisgyűlés a polgármester javaslatára most négy holdat, amelyen az épület áll, átengedett használatra a MANSZ és a Gyermekvédő Liga által fenntartott Átmeneti Leányóvóhonnak, a másik négy holdat pedig a polgári tanárképző főiskola gyakorló iskolájának mezőgazdasági gyakorlótelep céljaira.

A Pick-szalámigyár azt a kedvezményt kér-

te, hogy a vágóhídon levágott sertések húsból készült és Szegedről elszállított szalámi kilója után 6 fillér vágóhídi díjat térítsen vissza a város. A polgármester nem javasolta a kérelem teljesítését, mivel a gyár nemcsak a szegedi vágóhídon levágott sertéseket használja föl, hanem vidékről is hoz sertéshúst.

Wimmer Fülöp a kérelem teljesítése mellett foglalt állást. A szalámigyárt a régi szerződés elavult rendelkezése alapján terheli a vágóhídi költség, mert a gyárnak olyan sertések után is fizetnie kell vágóhídi díjat, amelyek nem is jutnak el a vágóhídra. Hivatkozott a súlyos exportnehézségekre. Budapest minden kiló exportált szalámiért 3 fillért visszatérít a pesti szalámigyáraknak. Javasolta, hogy a kisgyűlés teljesítse a gyár kérelmét.

Dr. Tonelli Sándor ismertette a budapesti rendszert és azt javasolta, hogy a kisgyűlés 4—5 fillért térítsen vissza minden kiló Szegedről elszállított szalámi után.

Dr. Biedl Samu felhívta a hatóság figyelmét arra, hogy

a szegedi gyáripár fokozatosan visszajelődik, ezt a visszajelődést csak megfelelő kedvezmények biztosításával akadályozhatja meg a város.

A polgármester ezután bejelentette, hogy alaposabb előkészítés céljából a kérdést leveszi a napirendről.

Iritz Béla interpellálta meg a polgármestert a Gedó-melletti vízállásos terület feltöltésének halogatása miatt. A polgármester bejelenté, hogy a munkát az inségmunkák keretében végeztetik el. Iritz Béla felszólalásában elmondta, hogy a Névtelen-ucca rendezését még a múlt év áprilisában elrendelték, de ebben az évben sem történt semmi.

Dr. Glattfelder Gyula indítványára elhatározta a kisgyűlés a temetőbe vezető út salakozását.

Kiss Bálint a lovassági laktanya mellett lévő szemétdomb elhelyezése ügyében tett indítványt. A kisgyűlés elfogadta az indítványt.

Török Ferenc az Alsótiszaparton lefektetett iparvágányok rendbehozatala ügyében tett indítványt. A kisgyűlés elhatározta, hogy az ügyben tárgyalásokat kezd az érdekelt vállalatokkal. Az ülés hét órakor ért véget.

Pollák Jenő Budapest, V., Széchenyi ucca 5.
építőanyaggyárak eladási irodája M. S.

Puccolán vezérképviselő

Belvárosi Mozi

Kedden, szerdán

Az Ufa remekbe készült vígjátéka:

A legszebb kaland.

Főszereplők: NAGY KATÓ, OTTÓ WALBURG, Adele Sandrock és Wolf Albach Resty.

Előadások 6, 7, 9 órakor.